

‘Hardboiled’ a l’estil Ray Bradbury

“**H**i havia una vegada dues ciutats en una de sola. L’una era llum i l’altra, foscor. L’una no parava mai mentre que l’altra ni es movia. L’una era càlida i plena de llums canviants. L’altra era freda i tota de pedra. I quan el sol es ponía cada vespre sobre Maximus Films, la ciutat dels vius, es començava a assemblar al cementiri de Green Glades, a l’altra banda, que era la ciutat dels morts.” D’aquesta manera tan magnètica, en la musculosa traducció al català de Martí Sales, arrenca *Un cementiri de llunàtics*, una novel·la de Ray Bradbury que s’esmuny del gènere de ciència-ficció que el va fer cèlebre a través dels recull de relats *Cròniques marcianes* (1950) i la novel·la *Fahrenheit 451* (1953).

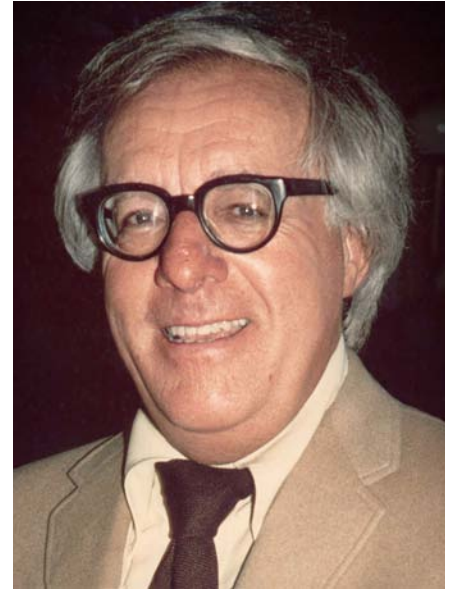
Ray Bradbury (Waukegan, 1920 - Los Angeles, 2012) fou un escriptor prolífic que conreava gèneres i estils diversos, els creuava gojosament i els posava al servei d’una imaginació fèrtil. *Un cementiri de llunàtics*, publicada en origen el 1990 com a part de la trilogia *Crumley mysteries*, completada per les novel·les *Death is a lonely business* (1985) i *Let’s all kill Constance* (2004), conté la flaire de la gran novel·la negra dels clàssics nord-americans, el *hard-boiled* de Dashiell Hammett i Raymond Chandler.

Una certa narració caòtica i alambinada, amb diàlegs occurrents i misteris, però en la qual el detectiu descregut (Elmo Crumley) no és el focus de la història. Un dels atractius de la novel·la de Bradbury és que parteix de les experiències com a guionista al Hollywood de la dècada de 1950, amb un personatge que és un transsumpte del mateix autor. Es tracta d’un jove escriptor que es mou en la jungla de la indústria amb un punt de candidesa, amic en la novel·la d’un tècnic d’efectes visuals, Roy Holdstrom,

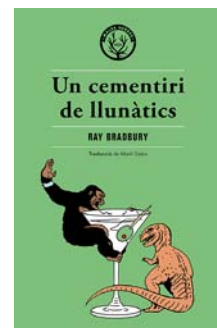
que està basat al seu torn en el gran Ray Harryhausen, amic en la vida real de l’autor de *Cròniques marcianes*. Ambdós personatges es veuran immersos en una trama misteriosa i delirant que Bradbury condimenta amb pessics de fantasia i misticisme.

Un univers de lluites de poder, creativitat condicionada i egocentrisme, amb el decorat de fons de Notre-Dame o el mont del calvari de Jesucrist o els dinosaures creats per Holdstrom, que l’autor esbudella amb un sentit de l’humor lliure i desfermat mitjançant una galeria sensacional de personatges. És el cas del megalòman Fritz Wong, una paròdia del realitzador alemany Fritz Lang, que Bradbury estira com una goma fins al paroxisme. O l’actriu Constance Rattigan, sobre la qual és difícil no projectar l’ombra de la Gloria Swanson de *Sunset Boulevard*, per no oblidar l’entranyable intèrpret alcohòlic i depressiu de Jesucrist (J.C.). Un dels rols més fascinants, amb tot, és la veterana muntadora Maggie Botwin, un personatge de tornada de tot, que coneix a fons les febleses humanes i artístiques del petit gran món que li ha tocat viure. I a través de la qual Bradbury vehicula la crítica al sistema de producció dels estudis.

La novel·la no és del tot esfèrica. En alguns moments la teranyina argumental perd interès i hi ha moments deliberatius, quan les peces es van encaixant amb un nivell de detall no del tot necessari. El conjunt, tanmateix, tot aquell garbuix de personatges i situacions, la capacitat expressiva de Bradbury i el talent per conferir a la narració un ambient estrany i boirós, com una mena de realisme màgic, fan d’*Un cementiri de llunàtics* una raresa formidable. Una lectura molt i molt recomanable.

Ray Bradbury

**Un cementiri
de llunàtics**
RAY BRADBURY

Males Herbes
Barcelona, 2017
Novel·la, 375 pàgines